

CEZA MUHAKEMESİ İŞLEMLERİ

Ceza Muhakemesi İşlemleri

- Hukuki işlem teorisindeki yeri
- İşlemlerin dili (m. 202) ve tercüman
- İşlemlerin belgelenmesi – Duruşma tutanağı m. 219-222

Meram anlatma ölçütü

- *Tercüman bulundurulacak hâller*
- **Madde 202** – (1) Sanık veya mağdur, meramını anlatabilecek ölçüde Türkçe bilmiyorsa; mahkeme tarafından atanan tercüman aracılığıyla duruşmadaki iddia ve savunmaya ilişkin esaslı noktalar tercüme edilir.
- (2) Engelli olan sanığa veya mağdura, duruşmadaki iddia ve savunmaya ilişkin esaslı noktalar, anlayabilecekleri biçimde anlatılır.
- (3) Birinci ve ikinci fıkra hükümleri, soruşturma evresinde dinlenen şüpheli, mağdur veya tanıklar hakkında da uygulanır. Bu evrede tercüman, hâkim veya Cumhuriyet savcısı tarafından atanır.

- 4) **(Ek: 24/1/2013-6411/ 1 md.)** Ayrıca sanık; ⁽¹⁾
- a) İddianamenin anlatılması,
- b) Esas hakkındaki mütalaanın verilmesi,
- üzerine sözlü savunmasını, kendisini daha iyi ifade edebileceğini beyan ettiği başka bir dilde yapabilir. Bu durumda tercüme hizmetleri, beşinci fıkra uyarınca oluşturulan listeden, sanığın seçeceği tercüman tarafından yerine getirilir. Bu tercümanın giderleri Devlet Hazinesince karşılanmaz. Bu imkân, yargılamanın sürüncemede bırakılması amacıyla yönelik olarak kötüye kullanılamaz.
- (5) **(Ek: 24/1/2013-6411/ 1 md.)** Tercümanlar, il adlî yargı adalet komisyonlarınca her yıl düzenlenen listede yer alan kişiler arasından seçilirler. Cumhuriyet savcıları ve hâkimler yalnız buldukları il bakımından oluşturulmuş listelerden değil, diğer illerde oluşturulmuş listelerden de tercüman seçebilirler. Bu listelerin düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

CEZA
MUHAKEMESİ
İŞLEMLERİNDE
SEKİL

SÖZLÜ

YAZILI

EYLEMLİ

CEZA
MUHAKEMESİ
İŞLEMLERİNDE
ŞEKİL

AÇIK

GİZLİ

m.157, 182/2, 184
vd.

KARARLARIN VERİLME USULÜ m. 33

SÜRELER

KANUNİ

TAKDİRİ

SÜRELER

m. 39

KORUYUCU

DÜZENLEYİCİ

HAK
DÜŞÜRÜCÜ

- ELEKTRONİK ORTAMDA YAPILAN İŞLEMLERDE SÜRE (CMK 38/A 9.FIKRA)
- ADLİ TATİLE RASTLAYAN SÜRELERİN HESABI (m. 331)
- BİREYSEL BAŞVURUDA ADLİ TATİL YOK
- İDDİANEMENİN İADESİNE İLİŞKİN SÜRENİN NİTELİĞİ? M. 174/1 ve 3

BİNALİ BORAN BAŞVURUSU

Karar Tarihi: 24/10/2019

Üçlü Test

b. Müdahalenin İhlal Oluşturup Oluşturmadığı

34. Anayasa'nın 13. maddesi şöyledir:

“Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.”

35. Yukarıda anılan müdahale, Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilen koşulları yerine getirmediği müddetçe Anayasa'nın 36. maddesinin ihlalini teşkil edecektir.

36. Bu sebeple müdahalenin Anayasa'nın 13. maddesinde öngörülen ve somut başvuruya uygun düşen, kanun tarafından öngörülmeye, haklı bir sebebe dayanma, ölçülülük ilkesine aykırı olmama koşullarına uygun olup olmadığının belirlenmesi gerekir.

i. Kanunilik

37. Başvuru konusu olayda, temyiz talebinin 5521 sayılı Kanun'un 8. maddesinde öngörülen sürede yapılmadığı gerekçesiyle Yargıtay Dairesince reddedildiği anlaşılmaktadır.

38. Yargıtay Dairesinin bu hükmü esas alarak verdiği ret kararına göre yapılan müdahalenin **kanun tarafından öngörülme ölçütünü karşıladığı sonucuna varılmıştır.**

ii. Meşru Amaç

39. Yargısal başvuruların bir süreye bağlanmasının meşru amacının ne olduğu hususu benzer nitelikteki başvurularda Anayasa Mahkemesi tarafından incelenmiştir. Anayasa Mahkemesi bu incelemelerinde kanun yolu başvurularında **süre koşulu öngörülmesinin en genel ifadesiyle hukuki güvenlik ve istikrarın sağlanması şeklinde bir meşru amacının bulunduğuna işaret etmiştir** (daha ayrıntılı değerlendirme için bkz. Ertuğrul Dalbaş, B. No: 2014/7805, 25/10/2017, § 59).

iii. Ölçülülük

40. Temyiz talebinin reddedilmesi nedeniyle başvurucunun mahkemeye erişimine getirilen sınırlamanın **ölçülü olup olmadığı ve başvurucuya ağır bir yük getirip getirmediği hususlarının değerlendirilmesi gerekir.**

BİNALİ BORAN BAŞVURUSU

Karar Tarihi: 24/10/2019

- 52. Yukarıda belirtilen tespitler ışığında 3/6/2015 tarihinde mahkeme kararını tebellüğ eden başvuruçunun UYAP üzerinden 11/6/2015 tarihinde temyiz talebinde bulunmasına rağmen dilekçenin **mahkeme görevlileri tarafından yasal süre dolduktan bir gün sonra yani 12/6/2015 tarihinde işleme konulması nedeniyle Yargıtay 21. Hukuk Dairesinin bu tarihi esas alarak temyiz dilekçesini süre yönünden reddetmesinin** öngörülebilirlik sınırları içinde olduğu değerlendirilemeyecektir. Ayrıca 6100 sayılı Kanun'un 92. maddesinde tebligata ilişkin sürenin son gününün tatil saatinde biteceği hüküm altına alınmış ise de aynı Kanun'un 445. maddesi ve olay tarihinde yürürlükte olan mülga Yönetmelik hükümlerinde, elektronik ortamda başvurunun aynı gün gece saat **00.00'a kadar yapılabileceği belirtilmiştir. Bu açıdan başvuruçunun sürenin son günü mesai bitiminden sonra saat 17.44'te kanun yoluna başvurmasının da makul görülmesi gerekir.** Buna göre Yargıtayca yapılan uygulamanın başvuruçunun kanun yolunu kullanması imkânını ortadan kaldırarak başvuruçunun üzerinde ağır bir yüke sebep olduğu, başvuruçunun katlanmak zorunda kaldığı külfetin hedeflenen meşru amaçlarla orantısız olduğu, dolayısıyla müdahalenin ölçülü olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- 53. Yukarıda açıklanan gerekçelerle başvuruçunun Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

ESKİ HALE
GETİRME
m. 40-42

SÜREYİ KUSURSUZ
OLARAK GEÇİRME

KANUN YOLUNUN
BİLDİRİLMEMESİ

DURUŞMADA
BULUNMAMA
m. 198
m. 274 (istinaf)

C.SAVCILIĞI İSTEYEBİLİR Mİ?

CEZA MUHAKEMESİ İŞLEMLERİ

HAKİM İŞLEMLERİ

YARGILAMA
KARARLARI
İDARİ KARARLAR

SAVCI İŞLEMLERİ

GÖRÜŞ – KARAR –
ARAŞTIRMA –
KORUMA TEDBİRİ

HAKİM
İŞLEMLERİ

HAKİMLİK
MAKAMI

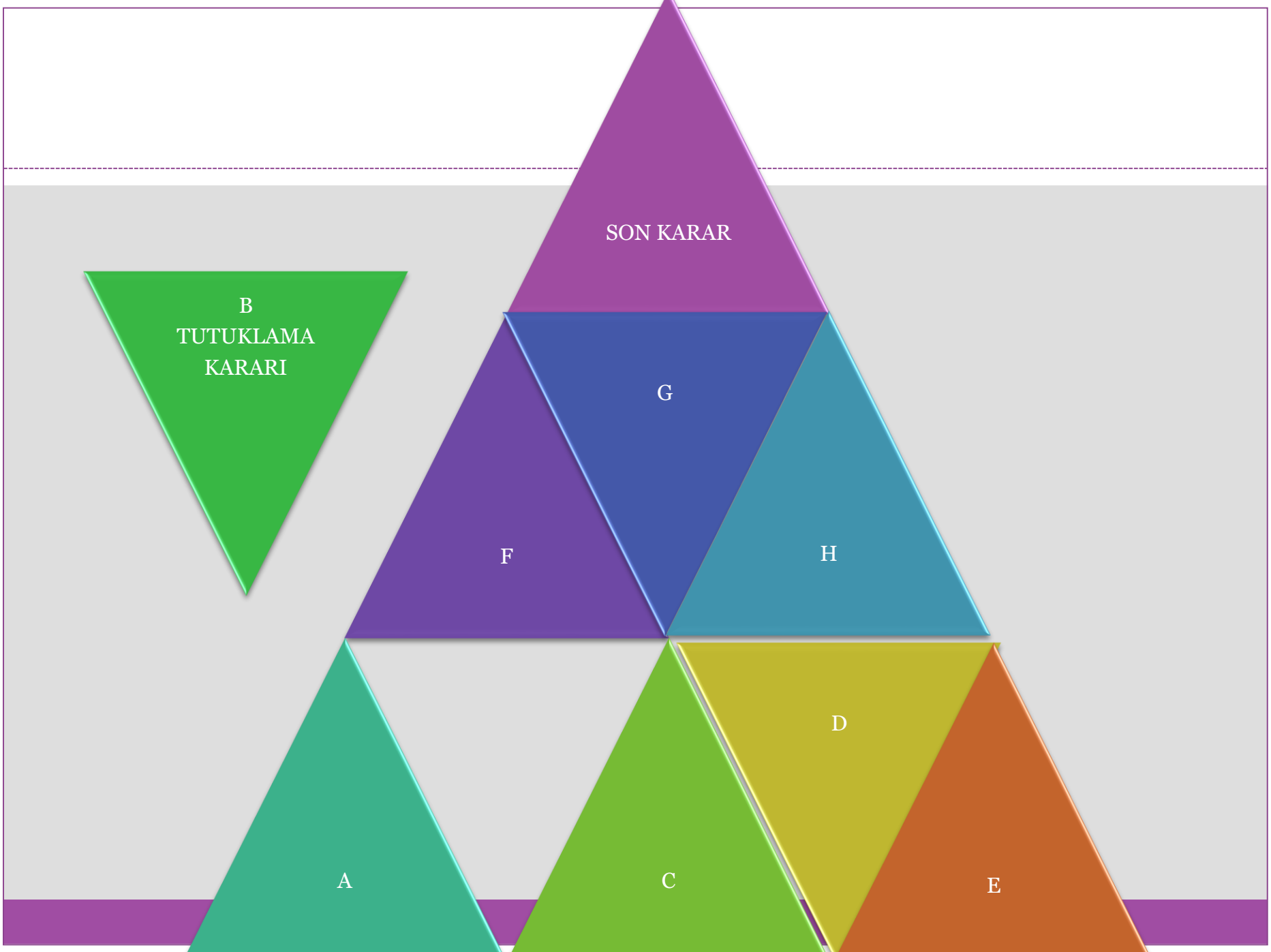
MAHKEME
MAKAMI

ARA
KARARLAR

SON
KARARLAR
(HÜKÜM)

SON KARARA
ESAS OLAN

SON KARARA
ESAS
OLMAYAN

HÜKÜM ÇEŞİTLERİ

m. 223

BERAAT

MAHKUMİYET

CEZA
VERİLMESİNE
YER OLMADIĞI

DÜŞME

RET

- MÜZAKERE (m . 227 – 229)
- DURMA KARARI
- HÜKMÜN AÇIKLANMASININ GERİ BIRAKILMASI

CMK 223/2

- Beraat kararı;
 - a) Yüklenen fiilin kanunda suç olarak tanımlanmamış olması,
 - b) Yüklenen suçun sanık tarafından **işlenmediğinin** sabit olması,
 - c) Yüklenen suç açısından failin kast veya taksirinin bulunmaması,
 - d) Yüklenen suçun sanık tarafından işlenmesine rağmen, olayda bir hukuka uygunluk nedeninin bulunması,
 - e) Yüklenen suçun sanık tarafından **işlendiğinin sabit olmaması,**
- Hallerinde verilir.

HUKUK MAHKEMESİYLE CEZA MAHKEMESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

- **I. Ceza hukuku ile ilişkisinde**
- **BORÇLAR KANUNU MADDE 74-**

Hâkim, **zarar verenin kusurunun olup olmadığı, ayırt etme gücünün bulunup bulunmadığı hakkında** karar verirken, ceza hukukunun sorumlulukla ilgili hükümleriyle bağlı olmadığı gibi, ceza hâkimi tarafından verilen beraat kararıyla da bağlı değildir.

Aynı şekilde, ceza hâkiminin **kusurun değerlendirilmesine ve zararın belirlenmesine** ilişkin kararı da, hukuk hâkimini bağlamaz.

RAMAZAN TOSUN BAŞVURUSU (BAŞVURU NO: 2012/998, 7/11/2013)

- 66. Bu çerçevede, ceza davası dışında fakat ceza davasına konu olan eylemler nedeniyle devam eden idari uyuşmazlıklarda, kişi hakkında beraat kararı verilmiş olmasına rağmen, **bu karara esas teşkil eden yargılama sürecinde yer alan iddia kapsamındaki olaylara dayanılması ve bu şekilde beraat kararının sorgulanması masumiyet karinesi ile çelişir.** Buna karşılık, idari uyuşmazlığın çözümüne esas teşkil etmesi bakımından, kişi beraat etmiş olsa dahi yargılanmış olması olgusundan veya buna ilişkin karardan söz edilmesi, kişinin suçlu muamelesi gördüğünden ve dolayısıyla masumiyet karinesinin ihlal edildiğinden söz edebilmek bakımından yeterli değildir. Bunun için kararın gerekçesinin bütün halinde dikkate alınması ve nihai kararın münhasıran kişinin yargılandığı ve sonuçta beraat ettiği fiillere dayanıp dayanmadığının incelenmesi gerekir (B. No: 2012/665, 13/6/2013, § 29).
- 67. Öte yandan, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku ile Disiplin Hukukunun farklı kural ve ilkelere tabi disiplinler olduğunun hatırlanmasında yarar vardır. Buna göre kamu görevlisinin davranışı, suç tanımına uymasının yanı sıra disiplin sorumluluğunu da gerektirebilir. **Böyle durumlarda ceza muhakemesi ve disiplin soruşturması ayrı ayrı yürütülür ve ceza muhakemesi sonucunda kişinin isnat edilen eylemi işlemediğine dair hükümler dışında, ceza mahkemesi hükmü disiplin makamları açısından doğrudan bağlayıcı değildir** (B. No: 2012/665, 13/6/2013, § 30). Ancak bu kapsamda yapılan değerlendirmelerde delil yetersizliğine dayalı olsa bile kişi hakkında verilen beraat kararına aykırı olarak kişinin suçsuz olmadığı yönünde değerlendirmelerden kaçınılması gerekir.

RAMAZAN TOSUN BAŞVURUSU (BAŞVURU NO: 2012/998, 7/11/2013)

- 69. Diğer taraftan ayırma işleminin hukuka uygunluğunun denetlendiği AYİM kararının gerekçe kısmında “Davacı hakkında ‘uyuşturucu ticareti yapmak’, ‘rüşvet almak’, ‘gece vakti hırsızlık’ ve ‘iftira’ suçlarından dolayı kamu davası açıldığı ve yapılan ceza yargılaması sonucu tüm suçlardan **beraat kararı** verildiği anlaşılmakta ise de; **davacının üç suçtan delil yetersizliği nedeniyle beraat ettiği**, davacının toplumla yakın ilişki içinde bulunan bir jandarma personeli olarak içinde bulunduğu eylemlerin dava konusu işlem ve idare hukuku açısından ayrıca irdelenmesi gerekmektedir. Söz konusu suçlara bağlı eylemler hakkında beraat kararı verilen gerekçeli hükümler incelendiğinde, davacının içinde bulunduğu **eylemlerin nitelik ve nicelik olarak, göz ardı edilemeyecek özellikte olduğu, tanık ifadeleri dikkate alındığında davacının bir TSK. personeli ve kolluk görevlisi olması açısından kabul edilemeyecek seviyede eylemler içinde bulunduğu**, bu eylemler içinde bulunan davacının artık TSK.’de görev yapması olanağının ortadan kalktığı, davalı idare tarafından kullanılan takdir yetkisinin objektif sınırlar içinde kullanıldığı değerlendirilmekle, dava konusu işlemde hukuka aykırı bir yön bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.” ifadelerine yer verilmiştir.

RAMAZAN TOSUN BAŞVURUSU

(BAŞVURU NO: 2012/998, 7/11/2013)

70. Görüldüğü üzere **AYİM kararının gerekçesinde, başvuru hakkında yürütülen ve beraatle sonuçlanan yargılamalara ve beraat kararlarının gerekçelerine, bu kapsamdaki tanık beyanları ile yargılamaya konu suçların nitelik ve niceliklerine dayanılmış ve başvuru beraat ettiği fiilleri işlediği kabulünü içeren ifadeler yer verilmiştir.** Başvurucunun disiplin durumu değerlendirilirken, beraat kararlarına konu olan eylemler içinde yer aldığı kabul edilerek, disiplinsizlik durumu da bu kabule dayandırılmıştır. Bu çerçevede başvuruya konu kararın gerekçesinde yer alan ifadelerden, suçluluğu ilgili mahkeme kararlarıyla sabit olmayan başvuru beraat ettiği ve suçlu olduğu inancının yansıtıldığı görülmektedir. Dolayısıyla idarenin ayırma işleminin hukuka uygun olduğu sonucuna ulaşırken Mahkeme, başvuru beraat kararını ceza yargılamasından ayrı olarak disiplin hukuku ilkelerine göre değerlendirmemiş, aksine ceza mahkemesinin beraat kararının gerekçesine ve başvuru beraat ettiği fiilleri işlediği kabulüne dayanarak kararını vermiştir. Mahkemenin gerekçesinde kullandığı ifadelerin başvuru beraat kararı kararına saygı ilkesiyle bağdaştığı söylenemez.

71. Yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde, AYİM kararının gerekçesinde, başvuru hakkındaki beraatle sonuçlanmış olan ceza yargılamasına atıfta bulunulduğu ve suçluluğu mahkeme kararlarıyla sabit olmayan başvuru beraat ettiği ve suçlu olduğu inancının yansıtıldığı görülmektedir. Dolayısıyla idarenin ayırma işleminin hukuka uygun olduğu sonucuna ulaşırken Mahkeme, başvuru beraat kararını ceza yargılamasından ayrı olarak disiplin hukuku ilkelerine göre değerlendirmemiş, aksine ceza mahkemesinin beraat kararının gerekçesine ve başvuru beraat ettiği fiilleri işlediği kabulüne dayanarak kararını vermiştir. Mahkemenin gerekçesinde kullandığı ifadelerin başvuru beraat kararı kararına saygı ilkesiyle bağdaştığı söylenemez.

eylemleri işlediği ve suçlu olduğu inancının yansıtıldığı anlaşıldığından, başvuru Anayasa'nın 38. maddesinin dördüncü fıkrasında güvence altına alınan masumiyet karinesinin ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

YARGITAY
HUKUK GENEL KURULU
K. 2014/490
T. 9.4.2014

- (...)
- 818 Sayılı B.K.nun "Ceza Hukukuyla Medeni Hukuk Arasında Münasebet" başlıklı 53. maddesinde: "Hakim, kusur olup olmadığına yahut haksız fiilin faili temyiz kudretini haiz bulunup bulunmadığına karar vermek için ceza hukukunun mesuliyete dair ahkemiyle bağlı olmadığı gibi, ceza mahkemesinde verilen beraat kararıyla da mukayyet değildir. Bundan başka ceza mahkemesi kararı, kusurun takdiri ve zararın miktarını tayin hususunda dahi hukuk hakimini takyit etmez." hükmü yer almaktadır (6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 74. maddesi hükmü de paralel bir düzenlemeyi içermektedir.).
- Bu açık hüküm karşısında, ceza mahkemesince verilen, beraat kararı, kusur ve derecesi, zarar tutarı, temyiz gücü ve yükletilme yeterliği, illiyet gibi esasların hukuk hakimini bağlamayacağı konusunda duraksama bulunmamaktadır. **Ancak, hemen belirtilmelidir ki, gerek öğretide ve gerekse Yargıtay'ın yerleşmiş içtihatlarında, ceza hakiminin tespit ettiği maddi olaylarla ve özellikle "fiilin hukuka aykırılığı" konusuyla hukuk hakiminin tamamen bağlı olacağı kabul edilmektedir. Diğer bir anlatımla, maddi olayları ve yasak eylemlerin varlığını saptayan ceza mahkemesi kararı, taraflar yönünden kesin delil niteliğini taşır** (Yargıtay H.G.K.'nun 10.1.975 gün ve 1971/406 E., 1975/1 K.; H.G.K.'nun 23.1.1985 gün ve 1983/10-372 E., 1985/21 K.; H.G.K.'nun 27.4.2011 gün ve 2011/17-50 E., 2011/231 K. sayılı ilamları).

CEZA
MUHAKEMESİ
İŞLEMLERİNİN
BİLDİRİLMESİ

DOĞRUDAN

TEFHİM

CELSE
SIRASINDA VEYA
KALEMDE TEVDİ

DURUŞMA
GÜNÜNÜN
BİLDİRİLMESİ
(SÖZLE)

VASITALI
(TEBLİĞ)

TEVDİ YOLUYLA

ELEKTRONİK
m. 38/A

SÖZLE

ASMA YOLUYLA

İLAN YOLUYLA
m. 247

- Elektronik tebligat:

Tebliğat kanunu

MADDE 7/a - (Ek madde : 11/1/2011-6099/3 md.) Tebligata elverişli bir elektronik adres vererek bu adrese tebligat yapılmasını isteyen kişiye, elektronik yolla tebligat yapılabilir.

Anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlere elektronik yolla tebligat yapılması zorunludur.

Birinci ve ikinci fıkra hükümlerine göre elektronik yolla tebligatın zorunlu bir sebeple yapılamaması hâlinde bu Kanunda belirtilen diğer usullerle tebligat yapılır.

Elektronik yolla tebligat, muhatabın elektronik adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda yapılmış sayılır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Tanıkların çağrılması ve çağrı kağıdının sonuçları
m. 43/1-2 ve 44/1

MUHAKEME İŞLEMLERİNİN MÜEYYİDELERİ

YOKLUK

BUTLAN

HAK DÜŞÜMÜ

KABUL
EDİLMEZLİK

MUTLAK
BUTLAN

NİSBİ BUTLAN
(İptal edilebilirlik)